

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobce: **R. Ch. A. Ch., státní příslušnost Irácká republika**
trvale bytem X, Irák
přechodně X
zastoupený advokátem JUDr. Martinem Halahijou
sídlem Kpt. Jaroše 1844/28, 602 00 Brno

proti
žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**
sídlem Olšanská 2, 130 51 Praha 3

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 5. 2024, č. j. X, ve věci povinnosti opustit
území

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalované **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**
- III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 9. 2. 2024, č. j. X, kterým správní orgán I. stupně žalobci uložil povinnost opustit území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace (dále jen „území“) podle § 50a odst. 2 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „ZPC“). Důvodem vydání rozhodnutí byl protiprávní pobyt žalobce na území České republiky (dále jen „ČR“), protože měsíc neměl platné oprávnění k pobytu. Žalobci

zaniklo oprávnění k pobytu vyplývající ze štítku v cestovním pase poté, co bylo zastaveno řízení o jeho žádosti o dlouhodobý pobyt z důvodu, že se žalobce nedostavil k výslechu.

2. **Žalobce v žalobě** namítal nezákonnost a nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Žalobce opakovaně podal žádost o povolení k dlouhodobému pobytu. Žalobce podal žádost o změnu účelu dlouhodobého pobytu 29. 6. 2023, tedy ve lhůtě k tomu určené. Řízení bylo zastaveno z důvodů, které žalovaná nezmiňuje. Proto žalobce navrhl, aby se soud zabýval i příčinami rozhodnutí žalované a přezkoumal rozhodnutí o zastavení řízení o vydání povolení k dlouhodobému pobytu č. j. X. Žalobce není extrémně znalý českého práva a jednal pouze tak, jak mohl, a s ohledem na vylepený štítek se logicky domníval, že v ČR může ještě nějakou dobu pobývat legálně. Žalobce se současně bránil proti zastavení řízení o udělení povolení k pobytu. Žalobce namítl, že žalovaná se podrobně ani zmínkou nezabývala dopadem napadeného rozhodnutí do jeho osobní, rodinné nebo ekonomické sféry a není jasné, z čeho ve svých tvrzeních žalovaná vycházela. Její rozhodnutí je proto v rozporu s rozsudky Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) č. j. 10 Azs 256/2019-39, č. j. 1 Azs 450/2019-31, č. j. 10 Azs 310/2019-32 a č. j. 10 Azs 262/2019-31. Žalovaná měla hodnotit nejen prostředky přiměřené konkrétní osobě a případu, ale měla se zabývat i jinými prostředky ochrany, například zda žalobce není oprávněn k jinému druhu povolení k pobytu, azylu nebo se na něj nevztahuje jiná ochrana poskytovaná jiným právním předpisem než ZPC. Tím se žalovaná nezabývala (srov. rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích č. j. 55 A 4/2024-51). Žalobce žádal o přiznání odkladného účinku žalobě.
3. **Žalovaná ve vyjádření k žalobě** odkázala na napadené rozhodnutí. V případě žalobce byly naplněny podmínky pro vydání rozhodnutí o povinnosti opustit území podle § 50a odst. 2 písm. b) ZPC a správní orgán I. stupně a žalovaná se vypořádala se vším, co v řízení vyšlo najevo i s tím, co uváděl žalobce. Zjištění a shromážděné podklady byly dostatečné pro vyslovení uvedeného právního závěru.
4. Žalovaná k návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku žaloby sdělila, že nesouhlasí s tím, aby soud přiznal žalobě odkladný účinek. Přiznání odkladného účinku by bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem – tím je požadavek, aby se na území zdržovali pouze ti cizinci, kteří dodržují právní předpisy a respektují právní řád. Má-li být správní opatření ve formě povinnosti opustit území při zjištění neoprávněnosti pobytu na území opatřením účinným, musí jeho účinky nastat co nejdříve po spáchání protiprávního jednání, respektive po jeho projednání. Další legalizaci pobytu cizinců na území z důvodu využití všech opravných prostředků v rámci správního či soudního řízení je bezdůvodně prodlužovaná doba jejich dalšího pobytu zde na území. Správní orgány přistoupily v případě žalobce k vydání nejmírnějšího opatření, tj. uložení povinnosti opustit území, což pro žalobce nemá žádné negativní dopady do budoucna. Poté, co žalobce vyřídí příslušná pobytová oprávnění, mu nic nebrání v tom, aby se na území vrátil. Žalobce v návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě poukazuje na ekonomický aspekt. Vzhledem k tomu, že žalobce není držitelem platného oprávnění k pobytu, nemůže na území legálně vykonávat jakoukoliv výdělečnou činnost a pokud tak činí, dopouští se protiprávního jednání.
5. **Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel

ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).

6. Soud **ze správního spisu** ověřil z úředního záznamu správního orgánu I. stupně, že pobytovou kontrolou ověřil, že na adrese X bydlí žalobce s přítelkyní a dvěma bratry.
7. **Žalovaná v napadeném rozhodnutí** upřesnila, že důvodem pro vydání rozhodnutí byla skutečnost, že žalobce pobýval na území ČR od 16. 12. 2023 do 16. 1. 2024 bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu nebyl oprávněn, není držitelem platného oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie (dále jen „EU“) a důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění by byl nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života.
8. Žalobce v odvolání namítal, že má zájem na pobytu na území ČR. Pobýval zde legálně po celou dobu svého studia a má zde sociální, ekonomické i osobní zázemí. Byť zmeškal svou lhůtu, správní orgán může využít správního uvážení a odstranit přílišnou tvrdost zákona a dodatečně zhojit nedostatky žádosti. Žalobce podal řádnou žádost o zaměstnaneckou kartu pro pracovní místo, na které se řádně přihlásil přes evidenci úřadu práce. Lze mu tedy i nadále povolit pobývat na území ČR za účelem zaměstnání. Mezi neplatností povolení k pobytu a žádostí je relativně malý časový úsek. Jedná se přesně o měsíc. Po celou dobu žalobce vyhledával aktivně řádnou práci, a to ještě před vypršením platnosti povolení. Uplatnění přísné dikce zákona bude neoprávněným zásahem do práv žalobce ve smyslu § 174a odst. 3 ZPC a rozsudků NSS č. j. 10 Azs 218/2021-44 a č. j. 2 Azs 162/2023-15.
9. Ze shromážděných podkladů jednoznačně vyplývá, že žalobce pobýval na území ČR neoprávněně a tím porušil povinnost podle ZPC. S přihlédnutím k dalším okolnostem případu byl zjištěný skutkový stav důvodem pro vydání rozhodnutí podle § 50a odst. 2 písm. b) ZPC. Doba k opuštění území byla stanovena v zákonném rozmezí, a to v maximální možné délce. Žalovaná k odvolacím námitkám vysvětlila, že ze strany správního orgánu I. stupně se fakticky jedná o jediné opatření, které lze za daného stavu neoprávněného pobytu přijmout, pokud nejsou dány důvody pro postup podle § 119 ZPC, tj. vyhoštění. Rozhodnutí o povinnosti opustit území je nejmírnějším opatřením pro cizince neoprávněně pobývajícího na území ČR, který není držitelem platného oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem EU. Vzhledem k tomu, že s tímto typem rozhodnutí není spojený zákaz opětovného vstupu na území států EU a smluvních států po určitou dobu, budou jeho dopady do soukromého a rodinného života cizince méně intenzivní než v případě správního vyhoštění. Navíc ze spisu je patrné, že sám žalobce navrhoval vydání této formy opatření a musel být srozuměn s tím, že bude nucen vycestovat, pokud si nezajistí povolení k pobytu. Ani to, že zde žalobce studoval, po celou dobu zde pobýval oprávněně a má zde sociální, ekonomické i osobní zázemí, neznamená, že by nemohlo být vydáno napadené rozhodnutí, a to za situace, kdy žalobce není v současné době držitelem žádného povolení k pobytu na území ČR.
10. Žalobce měl povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia s platností do 30. 6. 2023. Žalobce požádal 29. 6. 2023 o vydání povolení k dlouhodobému pobytu ve formě zaměstnanecké karty vedené pod č. j. X, na základě které byl v souladu s § 47 odst. 4 ZPC oprávněn pobývat na území ČR až do doby nabytí právní moci rozhodnutí o této žádosti. Odbor azylové a migrační politiky (dále jen „OAMP“) o žádosti žalobce rozhodl 13. 10. 2023 a řízení o žádosti zastavil. Rozhodnutí nabylo právní moci 15. 12. 2023. Tímto dnem žalobci zaniklo oprávnění k pobytu na území ČR.

11. Na tom nemění nic ani fakt, že žalobce měl v cestovním dokladu vylepený vízový štítek č. X s platností do 26. 4. 2024. Ten byl vydán v rámci vedeného řízení o žádosti. Dle § 60 odst. 5 ZPC jeho platnost zanikla dnem nabytí právní moci rozhodnutí o jeho žádosti, tedy 15. 12. 2023. Jelikož žalobce po zániku oprávnění k pobytu 15. 12. 2023 i nadále setrval na území ČR, aniž by se po zániku pobytového oprávnění dostavil nejpozději do 30 dnů na OAMP (viz § 50 odst. 8 ZPC) pro vylepení výjezdního příkazu, neboť byla splněna podmínka podle § 50 odst. 1 písm. b) ZPC, dopustil se protiprávního jednání. To spočívalo v tom, že na území ČR žalobce pobýval od 16. 12. 2023 do 16. 1. 2024 bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu nebyl oprávněn. Tato skutečnost nemění nic na závěru o neoprávněnosti pobytu ani na tom, že by vydáním napadeného rozhodnutí došlo k nepřiměřenému zásahu do žalobcova soukromého a rodinného života. Navíc rozhodnutí o povinnosti opustit území má pro žalobce stejné právní následky jako případné udělení samotného výjezdního příkazu ze strany OAMP po zániku platnosti povolení k pobytu, který je určen k provedení neodkladných úkonů a k vycestování, tj. vycestovat z území bez jakýchkoliv doprovodných sankcí.
12. Rozhodnutím o povinnosti opustit území států EU a smluvních států je vyjádřen zájem státu na tom, aby se dotčený cizinec na území nezdržoval neoprávněně. Jedná se o preventivní opatření, které na rozdíl od správního vyhoštění nepředstavuje přítěžující okolnost pro následné získání povolení k pobytu jak na území ČR, tak na území jiných států EU a smluvních států a není spojeno se zákazem pobytu. Toto rozhodnutí umožňuje žalobci bez jakýchkoliv sankcí do budoucna vycestovat a ihned poté, co si vyřídí oprávnění k pobytu na území ČR, se může vrátit zpět a i nadále zde pobývat. Jak dlouho bude nucen pobývat mimo ČR, bude záležet pouze na žalobci, jak bude aktivní při vyřizování nového povolení k pobytu. Žalobce má v domovském státě stále zajištěné zázemí, kde může bydlet v rodinném domě svých rodičů, kde žil před příjezdem do ČR. Žalobce domovský stát opustil v roce 2021. Nejedná se tedy zase o tak dlouhou dobu. Žalobce ve svém domovském státě prožil většinu svého života, zná tamní zvyky a jazyk. Žalobce sice uvedl, že je tam válka, které se bojí, ale uvedl, že osobně mu tam nic nehrozí. Pokud v zemi původu žalobce mohou žít jeho rodiče, nic žalobci nebrání, aby tam vycestoval a pobýval po dobu, než si zajistí nové pobytové oprávnění. Žalobce přijel za účelem studia a jeho pobyt zde byl omezen pouze na dobu, než dostuduje, s čímž musel být srozuměn. Pokud žalobce ukončil studium a nepodařilo se mu zajistit jiné pobytové oprávnění, nemůže zde i nadále setrvat.
13. Žalobce poukazoval na to, že zde má sociální, ekonomické i osobní zázemí. Pokud jde o ekonomické zázemí, je zřejmé, že žalobce zde má založenou obchodní společnost. Nicméně vzhledem k tomu, že nedisponuje pobytovým oprávněním, nemůže zde legálně vyvíjet jakoukoliv výdělečnou činnost. Navíc z veřejně dostupného obchodního rejstříku je patrné, že žalobce není jediným jednatelem a po dobu jeho nepřítomnosti může tak chod společnosti zajistit druhý jednatel, případně jím pověřená osoba. Navíc v dnešní technologicky vyspělé době není nemožné, aby svou společnost řídil i ze své domovské země.
14. Co se týká sociálního a osobního zázemí, žalobce zde má pronajatý byt, ve kterém žijí jeho bratři a jeho přítelkyně. Po dobu nepřítomnosti žalobce v ČR se tak o byt mohou postarat tyto osoby a v případě potřeby je žalobce může finančně podporovat i ze svého domovského státu. S přítelkyní může být žalobce v kontaktu přes telekomunikační a sociální síť. Přítelkyně žalobce je dospělá, dokáže se o sebe postarat a musela si být

vědoma, že pokud její přítel je cizinec a nebude disponovat příslušným pobytovým oprávněním, nebudou moci svůj vztah i nadále rozvíjet na území ČR. Žalobce je povinen pouze vycestovat, a to bez jakýchkoliv sankcí do budoucna. Žalobce navíc sám navrhoval, aby mu byla uložena pouze povinnost vycestovat, a uvedl, že vycestuje dobrovolně a nic mu nebrání, aby si vyřídil nové pobytové oprávnění a mohl se vrátit zpět i za svou přítelkyní a následně s ní vést partnerský život. Proto vydáním napadeného rozhodnutí nedojde k nepřiměřenému zásahu do soukromého a rodinného života žalobce.

15. K návrhu na odstranění přílišné tvrdosti zákona a dodatečnému zhojení nedostatků žádosti o zaměstnaneckou kartu žalovaná objasnila, že správní orgán I. stupně ani žalovaná nejsou věcně příslušnými správními orgány k vydávání povolení k pobytu cizinců a tento návrh či otázka nejsou ani předmětem tohoto řízení. Kompetentní je Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky, tedy úplně jiný správní orgán. Žalobce se měl s tímto požadavkem obrátit na tento správní orgán a podat u něj příslušnou žádost o povolení k pobytu. Z informačního systému policie je patrné, že se žalobcem žádné řízení ve věci vydání povolení k pobytu po zániku jeho pobytového oprávnění není vedeno. Žalobce tak poukazuje na skutečnosti, které vůbec nesouvisí s tímto řízením. Nicméně lze uvést, že správní orgán I. stupně zhodnotil veškeré okolnosti případu a vyhodnotil je tak, že zahájené řízení ve věci správního vyhoštění překvalifikoval na řízení o povinnosti opustit území – přistoupil tedy k uložení správního opatření, které je nejmírnější a nejpríznivější pro žalobce, který pobýval na území neoprávněně. Pokud žalobce namítal, že v jeho případě lze vyhovět jeho žádostem i po zmeškání lhůty, tím nejspíše myslí o povolení k pobytu, měl tak učinit u příslušného správního orgánu, což do současné doby neučinil a stále není oprávněn k pobytu zde na území.
16. Pokud jde o požadavek žalobce, aby ho správní orgán o této možnosti poučil, žalovaná žalobce poučila, že je na něm, aby si zjistil, jaké možnosti k vyřízení legálnosti pobytu zde má. Policie není věcně příslušná k vydávání povolení k pobytu na území ČR. Žalobce je zastoupen advokátem a ten může žalobci poskytnout dostatek informací o tom, jaké možnosti má k zajištění oprávněnosti pobytu zde na území, a to i s ohledem na konkrétní požadavky žalobce, za jakých podmínek by zde chtěl i nadále pobývat a následně se mohl obrátit na příslušný správní orgán, který je kompetentní o této žádosti rozhodnout.
17. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
18. Soud neshledal napadené rozhodnutí jako **nepřezkoumatelné**. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako **nemožnost** přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno. Není přípustné institut nepřezkoumatelnosti libovolně rozšiřovat a vztáhnout jej i na případy, kdy se správní orgán, resp. soud podstatou námitky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námitky a dopustí se (toliko) dílčího nedostatku odůvodnění. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm **nejzávažnějším** vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů tak má místo zejména tehdy, opomene-li správní orgán či soud na námitku účastníka zcela (tedy i implicitně) reagovat. Přehlédnout pak nelze ani fakt, že správní orgány a soudy nemají povinnost vypořádat se s každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka řízení

postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí (srov. rozsudek NSS č. j. 8 Afs 267/2017-38).

19. V posuzovaném případě nešlo o rozhodnutí, které by neobsahovalo důvody, pro které ho žalovaná vydala. Žalovaná ke sporné otázce přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce uvedla důvody, které soud cituje v tomto rozsudku v bodě 16.
20. Protože rozhodnutí správních orgánů obou stupňů tvoří jeden celek, význam má argumentace obou orgánů. Správní orgán I. stupně v rozhodnutí uvážil, že vydáním rozhodnutí o povinnosti opustit území dojde pouze k tomu, že žalobce je povinen vycestovat z území ve stanovené lhůtě. Toto rozhodnutí žalobci neukládá žádné sankce ani omezení pro případ návratu a další žádosti o povolení k pobytu na území. Správní orgán I. stupně přihlédl k tomu, že žalobce pobývá na území delší dobu, od 29. 11. 2011 a doposud zde vedl řádný život, nebyl souzen ani prověřován za trestnou činnost nebo přestupek, což ověřil v dostupných databázích. Žalobce má v současné době vztah s občankou ČR A. Č, se kterou sdílí společnou domácnost v nájemním bytě, který si „oficiálně“ pronajal a platí nájem a všechny poplatky. Přítelkyně žalobce má rodiče, kteří ji mohou podporovat. V případě vycestování žalobce jeho přítelkyně může bydlet na vysokoškolských kolejích. To platí i pro dva bratry žalobce, kteří s ním bydlí v bytě. Správní orgán I. stupně přihlédl k délce neoprávněného pobytu v ČR a míře vědomého zavinění žalobce, který měl snahu po skončení platnosti víza až do posledního dne mít svůj pobyt legalizovaný a 16. 1. 2024 se dostavil dobrovolně na OAMP Přerov, který ho pozval v rámci řízení o udělení modré karty.
21. Z argumentace žalovaného se tedy podává, že zohlednil kritéria vyjmenovaná v § 174a ZPC a uvedl řadu důvodů, pro které shledal povinnost opustit území EU jako přiměřenou zejména z hlediska soukromého a rodinného života žalobce. Napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné.
22. **Klíčovou žalobní námitkou** byla polemika žalobce o **přiměřenosti rozhodnutí** ve vztahu **k soukromému a zejména rodinnému životu žalobce**.
23. Podle § 174a ZPC „při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí.“
24. Předně je třeba uvést, že žalobce nemá děti a neuvedl, že by jeho přítelkyně nebo bratři na něm byli závislí a jakým způsobem. Žalobci napadené rozhodnutí nijak nebrání ve styku s přítelkyní a bratry na dálku do doby vyřízení pobytového oprávnění anebo ve styku s nimi mimo území. Napadené rozhodnutí žalobci nebrání ve vyřízení povolení k pobytu, nezakazuje mu pobyt na území nyní ani do budoucna. Žalobce nebyl vyhoštěn a nebyl mu uložen žádný zákaz vstupu na území. I návratová směrnice (č. 2008/115/ES) upřednostňuje dobrovolné opuštění před nuceným vyhoštěním. Stanovení povinnosti opustit území je nejmírnější opatření po protiprávním pobytu žalobce na území. Nejde o vyhoštění s nemožností návratu a získání pobytového oprávnění. Žalobce není občan

ČR a není zranitelnou osobou. Samotná skutečnost, že žalobce má na území rodinné vazby, automaticky nemůže znamenat, že povinnost opustit území je nepřiměřeným zásahem do života cizince (srov. rozsudek NSS č. j. 1 Azs 43/2021-32). Žalobce žádné další relevantní tvrzení neuvedl. Pokud žalobce ponechal žalobní námitku v obecné rovině, soud se s ní vypořádal právě v míře odpovídající její obecnosti.

25. Soud dodává, že podle výsledku 16. 1. 2024 žalobce bydlel dříve na kolejích společně se svou přítelkyní a poté se přestěhoval do současného místa bydliště, kde nejdříve bydlel sám a pak se za ním přítelkyně přestěhovala. Žalobce bydlí od 20. 9. 2023 v O. s přítelkyní a se svými bratry, kteří na území přijeli za účelem studia. Předvolání žalobci došlo na adresu T. 277, kde už nebydlel, bydlel už v O., kde má pobočku jeho společnost Ch. s. r. o., která provozuje bar s restaurací a kavárnou. Žalobce uvedl, že změnu adresy ohlásil OAMP a že zaměstnanec OAMP mu sdělil, že má překlenovací štítek jako osvědčení legálního pobytu a pozvali ho na 16. 1. 2024. Žalobce prohlásil, že jeho zdravotní stav je dobrý a že na území není osoba, vůči které by bylo případné vyhoštění nepřiměřeným zásahem do soukromého a rodinného života nebo která je závislá na péči žalobce. Žalobce sdělil, že k vycestování potřebuje 30 dnů.
26. Podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) vnitrostátní orgány mají při rozhodování o otázce, zda je zásah do výkonu práva chráněného čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) nezbytný v demokratické společnosti a zda je předmětné opatření přiměřené sledovanému legitimnímu cíli, určitý prostor pro uvážení (věc ESLP č. 1638/03, Maslov proti Rakousku, bod 76). Tohoto prostoru správní orgány obou stupňů využily v souladu se zákony (zejména ZPC a správním řádem) a správní uvážení nezneužily, ani nepřekročily jeho meze (srov. § 78 odst. 1 s. ř. s., podle kterého „pro nezákonnost zruší soud napadené rozhodnutí i tehdy, zjistí-li, že správní orgán překročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo jej zneužil“).
27. Subjektivní ústavně zaručené právo cizinců na pobyt na území ČR neexistuje a je věcí suverénního státu, za jakých podmínek připustí pobyt cizího státního příslušníka na svém území (např. rozsudek NSS č. j. 7 Azs 313/2020-46).
28. V důsledku uložení povinnosti opustit území nadto zpravidla dojde alespoň k nějakému zásahu do soukromého a rodinného života, to však „automaticky“ neznamená, že by stanovení povinnosti opustit území představovalo nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života. Nepřiměřený zásah bude zpravidla shledán pouze **ve výjimečných situacích**, které ospravedlňují naprostou nezbytnost přítomnosti cizince na území ČR [srov. např. rozsudky NSS č. j. 1 Azs 296/2018-35 (soud shledal jako přiměřený zásah do soukromého a rodinného života stěžovatele povinnost opustit území a neshledal výjimečnost situace ani u otce dvou nezletilých dětí, o které se staral a manželka zajišťovala rodinu finančně), č. j. 1 Azs 43/2021-32 nebo usnesení NSS č. j. 6 Azs 67/2023-50 (soud rozhodl v obou případech stejně jako v předchozím případě a poukázal na kriminální minulost stěžovatelů a v druhém případě na to, že o mladší dítě se v době výkonu trestu odnětí svobody stěžovatele starala chůva a dle výpovědi staršího dítěte vše zvládali normálně)]. V posuzovaném případě však ani s ohledem na všechny žalobcem uváděné skutečnosti, které žalovaná dostatečně zohlednila, výjimečná situace ve smyslu citované judikatury nenastala.
29. Pro úplnost soud doplňuje, že žádný právní předpis neumožňuje soudu, žalované ani správnímu orgánu I. stupně „prominout“ žalobci neoprávněný pobyt a upustit od

stanovení povinnosti opustit území. Žalobce splnil zákonné podmínky, tj. naplnil hypotézu § 50a odst. 2 písm. b) ZPC, a správní orgány byly povinny při zjištění neoprávněného pobytu vydat napadené rozhodnutí.

30. Na postup správních orgánů obou stupňů ani na rozhodnutí soudu nemá v tomto případě vliv **jiné správní řízení**, a to o **žádosti žalobce o změnu účelu dlouhodobého pobytu**. Soud ze správního spisu zjistil, že OAMP usnesením z 13. 10. 2023 č. j. X zastavil řízení o vydání zaměstnanecké karty, protože se žalobce nedostavil k výsledku. OAMP předvolal žalobce na 8. 9. 2023. Žalobce si zásilku s předvoláním nevyzvedl, a proto mu byla doručena podle § 24 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, tzv. fikcí (resp. vyvratitelnou domněnkou). OAMP žalobce v předvolání poučil, že pokud se k výsledku nedostaví, řízení o žádosti zastaví. Žalobce se k výsledku nedostavil, ani se neomluvil.
31. Z úředního záznamu správního orgánu I. stupně se podává, že žalobce se k němu dostavil 16. 1. 2024 a požádal o modrou kartu s českým vízem č. X s platností od 30. 10. 2023 do 26. 4. 2024, které bylo podle lustrace zneplatněno 15. 12. 2023. Proto žalobce pobýval od 16. 12. 2023 do 16. 1. 2024 na území neoprávněně.
32. Soud ze své evidence zjistil, že žalobce jinou žalobu ke správnímu soudu nepodal. Ostatně, žalobce ani netvrdí, že by se odvolal či žalobu podal v souvislosti se zastavením řízení o jeho žádosti o dlouhodobý pobyt, i když mohl (srov. usnesení NSS č. j. 4 Azs 360/2023-29). Ani správní spis neobsahuje žádné údaje o tom, že by žalobce v souvislosti s řízením o pobytovém oprávnění podal jakýkoli řádný či mimořádný opravný prostředek či žalobu. Citované usnesení o zastavení řízení není podkladovým rozhodnutím ve smyslu § 75 odst. 2 s. ř. s., které je soud povinen přezkoumat ve stávajícím řízení. Ze správního spisu nevyplývá a žalobce netvrdí, že by proti doručení předvolání na nesprávnou adresu podal žádost o prominutí lhůty a neplatnost doručení (§ 41 odst. 2 a 4 správního řádu). Součástí správního spisu není doklad o nahlášení nové adresy a žalobce žádný důkaz o jejím nahlášení k žalobě nepřiložil. Podle úředního záznamu správního orgánu I. stupně přišel žalobce požádat o modrou kartu 16. 1. 2024 a ten den při výsledku sdělil novou adresu K. 4, O. OAMP v usnesení o zastavení řízení z 13. 10. 2022 uvedl jako poslední známou adresu T. 277.
33. Nedůvodná je žalobní námitka, že **správní orgány měly hodnotit, jestli žalobce není oprávněn k jinému druhu pobytu**, azylu nebo se na něj nevztahuje jiná ochrana poskytovaná jiným předpisem než ZPC. Předně je třeba zdůraznit, že řízení o pobytovém oprávnění se zásadně zahajuje na žádost a příslušný správní orgán není oprávněn ho zahájit z úřední povinnosti, ani nemůže podat žádost za žalobce. Správní orgán I. stupně se zabýval překážkami vycestování a zohlednil výpověď žalobce 16. 1. 2024 a vysvětlil, že žalobce se může do domovské země vrátit, ničeho se nebojí, nic mu nehrozí, žije tam jeho rodiče, zná jazyk, bydlel tam nedávno a s nikým nemá problémy.
34. Soud nerozhodoval o návrhu na přiznání odkladného účinku, protože věc rozhodl přednostně.
35. Závěrem soud shrnuje, že správní orgány uvážily o přiměřenosti povinnosti žalobce opustit území ve vztahu k jeho soukromému a rodinnému životu dostatečně a v souladu se zákonem a Úmluvou. Žalobce není občan ČR (ani jiného státu území) a nemá na území děti. Stanovení povinnosti opustit území je nejmírnějším opatřením poté, co žalobce pobýval v ČR protiprávně. Zásah do soukromého a rodinného života žalobce a jeho rodinných příslušníků není v případě povinnosti opustit území natolik silný, že by měl

převážit nad zájmem státu na ukončení jeho neoprávněného pobytu. Žalobce může získat pobytové oprávnění a realizovat pak na území svůj soukromý a rodinný život. Soud neshledal v postupech správního orgánu I. stupně a žalovaného namítané vady, a proto napadené rozhodnutí shledal jako souladné se zákonem. Správní orgány zjistily skutkový stav v souladu se zákonem, vybraly správně právní předpisy, pod které jej subsumovaly a z toho vyvodily v souladu se zákonem skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil. Proto soud žalobu zamítl jako nedůvodnou v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s.

36. Soud rozhodl o nákladech řízení v souladu s § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III) a žalované v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadovala, a proto se jí náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok II).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 26. srpna 2024

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně